

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2026/3235-1

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 05.03.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	6/2026	13.03.2026

Forespørsel til Statsforvalteren i Trøndelag om å starte prosess med mindre forskriftsendring for retting av feil i verneområdegrensene

Forvalters tilrådning:

Børgefjell nasjonalparkstyre ber Statsforvalteren i Trøndelag forberede sak om mindre forskriftsendring for å rette feil i eksisterende verneområdegrenser for Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde, og oversende denne til Miljødirektoratet som ansvarlig myndighet for gjennomføring av forskriftsendringen.

Saksopplysninger

Da Børgefjell nasjonalpark ble utvidet og Austre Tiplingan landskapsvernområde opprettet i 2003, ble de nye grensene tegnet inn på papirkart. Disse grensene ble senere digitalisert ved skanning av papirkartene i tråd med datidens teknologi. Noe som førte til unøyaktigheter ift. det som er dagens standard og teknologi. Feilene gjelder f.eks langs riksgrensen og langs grensen mellom stat og privat.

I 2005 og 2006 ble grensene merket i felt og målt inn med håndholdt GPS av Statskog fjelltjenesten på oppdrag fra forvaltningen. Under grensemerkingen ble det avdekket flere feil i vedtatte vernegrensene, blant annet at grensen var tegnet inn over enkelte private eiendommer. Feilene ble korrigert i felt ved justert merking, men den juridiske grensen ble ikke oppdatert i kartet, ettersom dette krever forskriftsendring.

Da Miljødirektoratet i 2016 fikk i oppdrag å gjennomføre forskriftsendringer i verneområder med begrensninger på organisert ferdsel, sykling mv., ble det samtidig forberedt datagrunnlag for å rette de kjente grensefeilene. Fylkesmannen i Nordland gjennomgikk datagrunnlaget sammen med nasjonalparkforvalter, og det ble utarbeidet nye grenseforslag som samsvarte med innmålte punkter og privatrettslige eiendomsgrenser. Justeringene innebar følgende endringer:

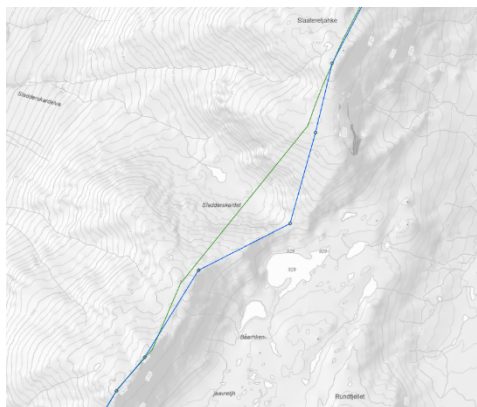
- Verneområdegrensene følger riksgrensen.
- Grensene følger eiendomsgrenser mellom private og staten i henhold til jordskiftegrensepunkter.
- Grensene følger vann og vassdrag der dette var forutsatt.
- Grensene følger innmålte grensepunkter.

For mer detaljert beskrivelse vises det til vedlagt notat fra Fylkesmannen i Nordland datert 10.03.2017.

I ettertid har det vært en matrikkelført retting av eiendomsgrense i Røyrvik kommune mellom privat og stat som medfører at nasjonalparkgrensen her går over privat eiendom. Dette forholdet kan da også tas med i evt. grensejustering.

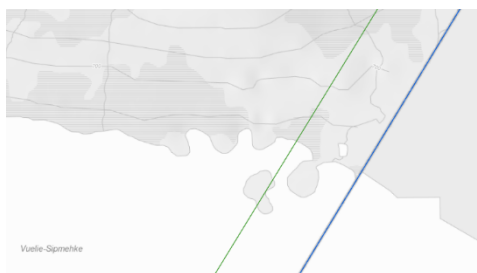
Siden den varslede runden med forskriftsendringer fra 2016 fortsatt ikke er gjennomført, og det fremdeles er usikkert når dette eventuelt vil bli aktuelt, foreslås det nå å fremme en egen sak om en mindre forskriftsendring knyttet til korrigering av vernegrenser. Dette begrunnes også med at administrasjonen har medarbeidere med god kjennskap til historikken. Det foreligger solid dokumentasjon, og prosessen vil derfor ikke være spesielt tidkrevende å gjennomføre nå.

Eksempler på feil i vernegrense:

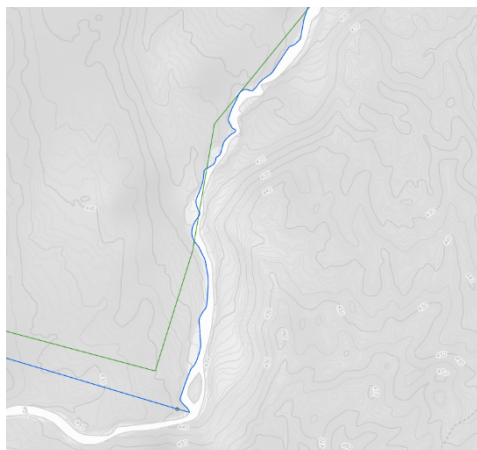
Kartutsnittet viser grensefeil i Sladderskardet i Grane kommune. Grønn linje er gjeldene nasjonalparkgrense. Blå linje er forslag til justert nasjonalparkgrense og følger eiendomsgrense mellom stat og privat grunneier. Grensepunktene for justert grense er merket i felt og benyttet for konstruksjon av justert grense. Utplassering av grensemerkene i felt ble gjort med utgangspunkt i matrikkeldata og jordskiftesak av 21.12.1989.

I dette området går grensen 3.200 meter inn på privat eiendom, hvor det største avviket er 490 meter.

Nasjonalparkgrensen skal gå langs riksgrensen i øst, noe som ble nedfelt tilbake til opprettelsen i 1963. Digitalisert grense fra 2003 (grønn strek) følger i enkelte områder ikke riksgrensen (blå strek)

I bildet til venstre utgjør feilen ca. 170 meter.

I enkelte områder skal nasjonalparkgrensen følge vannkant eller langs vassdrag. På bildet til venstre ser en at gjeldene nasjonalparkgrense (grønn strek) ikke følger elvekant. Noe som er justert med forslag til justert grense (blå strek)

Vedlegg:

Notat fra Fylkesmannen i Nordland av 10. mars 2017 vedr. merking av grense i Børgefjell nasjonalpark

Sak:

Til: Tore Tødås
Fra: Sveinung Bertnes Råheim

Kopi til: Per Lorentzen

Saksb.:
Tlf:
Dato: 10/3/17
Sak:

Side 1 av 3

Merking av grense i Børgefjell nasjonalpark

Eksisterande grense for Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde er grensa som vart tegna i samband med utvidinga av nasjonalparken i 2003. Denne grensa var tegna på 1:50000 kart og har ei rekke feil:

1. Grensa følgjer ikkje riksgrense
2. Grensa følgjer ikkje grense for Stat/Privat der det er meininga at ho skal gjere det.
3. Grensa følgjer ikkje bekker, elver og innsjøer på ein nøyaktig måte

Store deler av grensa vart merka av Per Lorentzen (Statskog Fjelltjenesten) i 2005 og 2006. Det vart brukt moderne grensemerker og dei vart målt inn med vanleg, håndholdt GPS. Området det vart målt i er stort sett høgtliggande med god horisont. Det vil seie at ein har bortimot optimale forhold for vanleg GPS-utstyr.

Sveinung Bertnes Råheim hos Fylkesmannen i Nordland har gått gjennom grensa og oppdatert denne med best tilgjengelege data.

Austre Tiplingan landskapsvernområde

Kun nordgrense er skildra her. Resterande grenser er felles med Børgefjell np. Grensemerke nr 1 til 5 er merka av Per Lorentzen. Kun mindre endringar.

Børgefjell Nasjonalpark

RIKSGRENSE.

Riksgrensa er henta inn frå Kartverket sin ABAS – det mest oppdaterte grensedatasettet vi har. Riksgrenserøyser er lagt inn som grensepunkt.

GRENSEPUNKT 1 TIL 5

Målt og merka av Per Lorentzen. Kun små avvik.

TIPLINGELVA

Grensa er henta frå FKB-data. Følgjer nordre elvekant.

GRENSEPUNKT 6 TIL 13

Målt og merka av Per Lorentzen. Kun små avvik.

RYBEKKEN

Rybekken var svært omtrentleg i opprinneleg vernekart. No er bekkeløp henta frå best tilgjengelege kartgrunnlag. Avvik opp mot 30 meter.

GRENSEPUNKT 14 TIL 15

Målt av Per Lorentzen. Grensepunkt 15 ligg om lag 75 m lenger mot nord.

Grensa vidare følgjer vestre elvebreidd opp til grensemerke 16. Grense henta frå best tilgjengelege kartgrunnlag.

GRENSEPUNKT 16 TIL 17

Målt og merka av Per Lorentzen. Opp i 45 m avvik.

LØYPSKARELVA

Dette er grense stat/privat. Grensa er ut frå Ortofoto forsøkt lagt midt i elva / i straumløpet.

GRENSEPUNKT 18 TIL 28

Målt og merka av Per Lorentzen. Kun små avvik.

SIMSKARET

Grense følgjer midt i bekk ned til Simskardelva. Vidare sørover følgjer ho vestre elvebreidde av Rørskardelva til grensepunkt 29.

GRENSEPUNKT 29 TIL GRENSEPUNKT 31.

Målt og merka av Per Lorentzen. Opp i 60 m avvik.

GRENSEPUNKT 31 TIL JORDSKIFTEGRENSEPUNKT NR 74 (SLØKSKARDET)

På denne strekninga er dei største avvika. Desse avvika er så store at dei avvik synleg frå grense i vernekartet. Årsaka er at grensa i dette området skal følgje grensa mellom stat og privat, det gjer ho i liten grad. Grensa er dokumentert i jordskiftesak 1820-1982-0014. Vi har diskutert kvaliteten på oppmålinga jordskifteretten gjorde rundt 1990 med Helgeland jordskifterett. Vi har kome fram til at målingane Per Lorentzen har gjort med håndholdt GPS er meir nøyaktige enn jordskiftemålingane. Dei punkta som er målt av begge er derfor GPS-målinga lagt til grunn. Punkt som er henta frå jordskiftesaka har fått "JSVNR" som grensepunktnummer.

Det største avviket er opp mot 140 meter ved Vargtjønna.

Denne vernegrensa avvik frå grense i matrikkelen. Fylkesmannen i Nordland vil etter å ha diskutert saka med Helgeland jordskifterett, sende justert grense til Grane kommune slik at dei har mulegheit til å oppdatere Matrikkelen.

GRENSEPUNKT 40 TIL 48

Målt og merka av Per Lorentzen. Kun mindre avvik.

GRENSEPUNKT E2 TIL E6 (VESTRE REKARVATNET) OG VIDARE TIL DJUPVASSFLYEN

Grense Stat / Privat. Grenseinformasjon henta frå Matrikkelen. Rundt Vestre Rekarvatnet er innsjøkontur henta frå beste tilgjengelege kartgrunnlag

DJUPVASSFLYEN (GRENSEPUNKT E8 TIL 49)

Statsalmenningsgrensa går midt i Djupvassflyen. Denne grensa ligg ikkje inne i Matrikkelen. Både underteikna og Tore Tødås har vore i kontakt med Statskog og med Røyrvik

kommune. Det eksisterer ingen dokumentasjon på grensa i Djupvassflyen. I N50 ligg det inne ei statsalmenninggrense. Denne har vi fått bekrefta at ikkje er nøyaktig. På øya i Djupvassflyen går det grense i Matrikkelen. Den har vi tatt utgangspunkt i. Vidare er midtlinje i Djupvassflyen beregna i ArcGIS. Denne grensa har vi lagt inn.

GRENSEPUNKT 49 TIL 52

Grensepunkta er merka og målt av Per Lorentzen.

Grensepunkt 52 er skildra til å stå på nordre elvebredd av Ovrejohke/Orvasselva. Posisjonen står ute i elva, ca 10 m til bredden. Viser at håndholdt GPS ikkje er påliteleg til grensemåling.

NAMSVATNET

Langs Namsvatnet har vi brukt beste tilgjengelege innsjøkant frå Kartverket. FKB frå 2016. Følgjer HRV.

GRENSEPUNKT 53 TIL 68

Grensepunkt er merka og målt av Per Lorentzen.

VEDLEGG:

Kart med eksisterande og ny grense for Børgefjell. Grensepunkt er merka av / nummerert.